

Regionalne Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów „Czysty Region” Sp. z o.o.	INSTRUKCJA AWARYJNA	Data: 30.09.2015
	Postępowanie w sytuacjach awaryjnych	

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH AWARYJNYCH

	Imię i Nazwisko	Data	Podpis
Opracował:	Sobiesław Szydłowski	30.09.2015 r.	
Zatwierdził	Mariusz Rozmiarek	30.09.2015 r.	

--	--	--	--

Spis treści	Strona
1. Cel	2
2. Zakres obowiązywania	2
3. Odpowiedzialność	2
4. Definicje	3
5. Opis postępowania i odpowiedzialność	3
5.1. Identyfikacja potencjalnych sytuacji awaryjnych	3
5.2. Określenie metod postępowania podczas awarii	3
6. Opis działań	4
6.1. Skazanie środowiska przez wyciek ścieków z kwatery składowiska	4
6.2. Awaria przepompowni	4
6.3. Awaria maszyn i urządzeń na zakładzie	4
6.4. Wyciek paliwa, oleju lub płynów eksploatacyjnych	4
6.5. Wyciek oleju napędowy z dystrybutora	4
6.6. Pożar na zakładzie	5
6.7. Wypadek, kolizja	6
6.8. Prowadzenie akcji ratowniczej	6

1. Cel

Celem instrukcji jest określenie sposobu postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnych na terenie Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów „Czysty Region” Sp. z o.o.

2. Zakres obowiązywania

Instrukcja obowiązuje wszystkich pracowników . Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów „Czysty Region” Sp. z o.o.

3. Odpowiedzialność

Dyrektor zakłady:

- zapewnia środki w celu prowadzenia akcji ratowniczych, zapobiegania i usuwania skutków awarii,
- kieruje akcjami ratowniczymi i działaniami zmierzającymi do usunięcia skutków awarii.

Majster:

- odpowiada za nadzorowanie procesu skutków awarii.

Pracownicy firmy:

- stosują się do wymienionych w niniejszym dokumencie instrukcji awaryjnych (powiadamianie, postępowanie, usuwanie skutków itp.),

- uczestniczą w szkoleniach, symulacjach i praktycznych testach instrukcji awaryjnych.

4. Definicje

Awaria – zdarzenie powstałe w wyniku niekontrolowanego rozwoju sytuacji w czasie eksploatacji materiałów, urządzeń lub instalacji, prowadzące do powstania, natychmiast lub z opóźnieniem, na terenie organizacji lub poza jej terenem, poważnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i/lub środowiska, takie jak: duża emisja substancji szkodliwych lub niebezpiecznych, pożar, wybuch itp. (PN-Ni18881:1999).

Poważna awaria – zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksploatacja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem (PN-N18001:2004).

Bezpieczeństwo i higiena pracy – stan warunków i organizacji oraz zachowań pracowników zapewnić wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przez zagrożeniami w środowisku pracy.

5. Opis postępowania i odpowiedzialność

5.1. Identyfikacja potencjalnych sytuacji awaryjnych

Dla zidentyfikowania potencjalnych sytuacji awaryjnych należy określić

1. Prawdopodobne zagrożenia.
2. Miejsce powstania potencjalnych zagrożeń wynikające z:
  - a) znaczących aspektów środowiskowych,
  - b) znaczących zagrożeń,
  - c) działanie instalacji, maszyn i urządzeń,
  - d) błędu człowieka.
3. Ewidencję przyczyn powstawania sytuacji awaryjnych prowadzi inspektor ds. BHP.

5.2. Określenie metod postępowania podczas awarii

Postępowanie w sytuacjach awaryjnych powinno określać:

1. Obowiązki pracownika, który zauważył awarię, lub inne miejsce zagrożenie.
2. Zasady postępowania odnośnych służb i osób o awarii, lub innym miejscowym zagrożeniu.
3. Sposób zabezpieczenia miejsca awarii.
4. Sposób usuwania skutków awarii.
5. Zakres odpowiedzialności osób prowadzących akcję ratowniczą.
6. Rozmieszczenie i oznakowanie (zgodne z obowiązującymi przepisami) sprzętu ppoż.
7. Rozmieszczenie i wyposażenie podręcznego sprzętu do udzielania pierwszej pomocy medycznej.
8. Rozmieszczenie i rodzaj środków do neutralizacji substancji niebezpiecznych, uwalniających się w momencie awarii, lub innego miejsca zagrożenia (zgodnie z zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyk substancji preparatach chemicznych).
9. Oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu znakami zgodnie z Polskimi

Normami.

10. Należy dodatkowo uwzględnić zasady współpracy z instytucjami zewnętrznymi (Wojewodą, WIOŚ, Ratownictwo Techniczne i Chemiczne, Straż Pożarna, itp.).
11. Na podstawie zidentyfikowanych sytuacji potencjalnie awaryjnych i analizy zaistniałych awarii, pracownik Inspektor ds. BHP, Ppoż i Ochrony Środowiska przy współpracy z kierownikami komórek organizacyjnych opracowuje instrukcje postępowania na wypadek awarii oraz plany operacyjno-ratownicze w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

6. Opis działań

6.1. Skazenie środowiska przez wyciek ścieków z kwatery składowiska

1. Firma zewnętrzna odpowiedzialna za monitoring składowiska, po pobraniu próbek z pizometrów i wykonaniu badań, w razie stwierdzenia wycieku z kwatery składowiska różnych substancji niebezpiecznych, które skażą środowisko naturalne, powiadamia natychmiast Prezesa R.C.Z i U.O „Czysty Region” Sp. z o.o.
2. Prezes R.C.Z i U.O „Czysty Region” Sp. z o.o. zleca specjalistycznej firmie Spółka Senzor System spolecnost s.r.o. Pluhova 18 831 03 Bratislava, tel/fax 421 2 44372417, zlokalizowania miejsca nieszczelności folii izolacyjnej z kwatery składowiska poprzez podłączenie odpowiedniego urządzenia do czujników (CEMS) umieszczonych na kwaterze składowiska.
3. Powiadomić o awarii WIOŚ.
4. Zlecenie usunięcia awarii firmie Zakład Techniki Ochrony Środowiska FOLEKO Sp. z o.o. ul. Spacerowa 3 58-100 Świdnica tel. 074 852 04 44 lub 074 851 24 14.

6.2. Awaria przepompowni

1. Zakreślić wszystkie zawory z kwatery.
2. Powiadomić Kierownika wydziału eksploatacji.
3. Wyłączyć układ sterujący pompami.
4. Zawiadomić Prezesa R.C.Z i U.O.
5. Opróżnić zbiornik odcieków.
6. Wymienić uszkodzoną pompę lub naprawić układ sterujący pompami.

6.3. Awaria maszyn i urządzeń na zakładzie

1. Zatrzymać maszynę lub urządzenie.
2. Maszynę lub urządzenie odłączyć z prądu wyłącznikiem głównym.
3. Powiadomić Kierownika wydziału eksploatacji.
4. Dokonanie dokładnej oględzin sprzętu przez operatora lub wyspecjalizowanego (uprawnionego) pracownika.
5. Powiadomienie producenta maszyny lub urządzenia o zaistniałej awarii.
6. Usunięcia usterki przez wyspecjalizowanego pracownika wyznaczonego przez producenta maszyny lub urządzenia.

6.4. Wyciek paliwa, oleju lub płynów eksploatacyjnych

1. Powiadomić Kierownika wydziału eksploatacji.
2. W przypadku małego wycieku – zebrać rozlany olej (paliwo, inny płyn) przy użyciu dostępnych środków neutralizujących (sorbent, piasek).
3. W przodku dużego wycieku – powiadomić odpowiednie służby.
4. W przypadku drobnych przecieków instalacji olejowej, należy uszczelnić wyciek

w odpowiednim warsztacie.

6.5. Wyciek oleju napędowy z dystrybutora

1. Zabezpieczyć olej napędowy przed przedostaniem się do kanałów ściekowych, wód gruntowych, gleby.
2. Olej należy przestankować do pojemników w celu dalszej utylizacji.
3. Podczas dużego wycieku należy obwałować teren, usunąć niepowołane osoby, zawiadomić jednostkę Ratownictwa Chemicznego.
4. Podczas małego wycieku lub zanieczyszczenia podłoża podczas tankowania pojazdu należy małe ilości oleju przysypać i oczyścić niepalnym materiałem chłonnym, np. sorbentem lub piaskiem, a następnie zebrać do zamykanego pojemnika. Ewentualnie należy uszczelnić uszkodzone opakowanie.

6.6. Pożar lub wybuch gazu na zakładzie

1. Każdy kto zauważy na zakładzie pożar oraz wybuch gazu, lub uzyskał informacje o pożarze jest obowiązany zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zawiadomić:
  - Państwową Straż Pożarną tel. 998 lub 112,
  - osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru lub wybuchu gazu narażone na jego skutki,
  - kierownictwo oraz w razie potrzeby służby techniczne wg wykazu znajdującego się w budynku.
2. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
  - gdzie się pali lub gdzie nastąpił wybuch gazu, – dokładny adres obiektu i jego nazwę,
  - co się pali, rodzaj gazu, który uległ wybuchowi,
  - czy istnieje zagrożenie ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały palne, łatwo palne lub wybuchowe,
  - nr. telefonu z którego się mówi oraz imię i nazwisko,
  - **Uwaga!** Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie,
  - w razie potrzeby (wypadek lub awarii) zaalarmować:
Pogotowie Ratunkowe tel. 999
Policję tel. 997
Pogotowie Gazowe tel. 992
Pogotowie Energetyczne tel. 991
Telefon ratunkowy tel. 112
3. Akcja Ratowniczo-Gaśnicza:
  - równoległe z zaalarmowaniem straży pożarnej lub pogotowia gazowego należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu,
  - do czasu przybycia straży pożarnej akcją ratowniczą kieruje Kierownik lub osoba zastępująca go, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w obiekcie,
  - każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej powinna:
    - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
    - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będącym pod napięciem),

- usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty itp.,

- kierownik lub osoba zastępująca jest odpowiedzialna za:
  - zabezpieczenie pogorzeliska i wystawienie posterunku w celu zapobiegania powstania pożaru wtórnego,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji zwołanej do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania pożaru.

6.7. Wypadek, kolizja

1. Stwierdzić czy ktokolwiek w wyniku wypadku nie odniósł obrażeń, jeśli tak należy natychmiast powiadomić pogotowie ratunkowe, i podjąć działania pierwszej pomocy (jeżeli istnieje taka konieczność).
2. Zawiadomić policję o zdarzeniu (tel. 997 lub 112).
3. Zawiadomić Prezesa R.C.Z i U.O.
4. Odpowiednio zabezpieczyć miejsce zdarzenia (oznakować miejsce zdarzenia według przepisów ruchu drogowego).
5. Jeżeli zostały podjęte poprzednie kroki i stan kierowcy na to pozwala należy przystąpić do zabezpieczenia pojazdu.
6. Jeżeli to możliwe kierowca powinien cały czas towarzyszyć nadzorować i nadzorować proces likwidacji skutków wypadku przez służby i zadbać o to by pojazd doznał możliwie jak najmniejszego uszczerbku w danych okolicznościach.
7. Jeżeli policja lub pogotowie zdecydują o tym, że kierowca musi opuścić miejsce zdarzenia z powodu stanu zdrowia lub w celu złożenia dodatkowych wyjaśnień, Prezes R.C.Z i U.O. decyduje o zabezpieczeniu pojazdu i dokumentów.
8. Kierowca pozostawiając pojazd powinien zadbać o to by on możliwie jak najlepiej zabezpieczony.

6.8. Prowadzenie akcji ratowniczej

1. Dyrektor lub wyznaczony pracownik kierujący akcją ratowniczą do chwili przybycia odpowiednich służb.
2. Kierownicy komórek organizacyjnych przystępują do ewakuacji załogi z zagrożonego terenu i sprawdzają, czy wszyscy ich podwładni opuścili rejon zagrożenia, o czym informują kierującego akcją.
3. Ratownicy przystępują do wyszukiwania i wydobywania poszkodowanych, którym należy udzielić pierwszej pomocy medycznej, a następnie skierować ich do szpitali (ośrodków zdrowia).
4. W miarę możliwości przystąpić do ewakuacji cennego wyposażenia oraz ważnej dokumentacji.
5. Z chwilą przybycia Państwowej Straży Pożarnej kierujący akcją informuje o aktualnej sytuacji. Kierowanie akcją ratowniczą przejmuje dowódca PSP. Bezwzględnie należy podporządkować się kierującemu działaniami ratowniczymi.
6. Po przeprowadzonej akcji ratowniczej rozpocząć likwidację skutków powstałego zagrożenia i w jak najkrótszym czasie przywrócić normalny tok działania zakładu.